

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κότσικα 1α & Πατησίων
10434 Αθήνα
Τηλ: +30 2108809202, 203
Τηλεομ. : +30 2108809132
Ηλ. δ/ση: secproedros@epant.gr

Αθήνα, 08/10/2020

Αριθ. πρωτ: 8704

ΠΡΟΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ – ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Τηλ. 210 3332063
Ηλ. δ/ση: gstathouli@mnec.gr

Θέμα: «Καθορισμός ανώτατης τιμής (διατίμησης) στα τεστ ανίχνευσης κορωνοϊού, προς αποφυγή εξάπλωσής του» (υπ' αριθ. πρωτ. 9946/23.09.2020 Ερώτηση Βουλευτή του Κόμματος Νέας Δημοκρατίας)

Σχετ.: Τα υπ' αριθ. πρωτ. 103606/02.10.2020 (ΕΑ 8622/06.10.2020) έγγραφό σας.

Αξιότιμε κ. Βουλευτή,

Σε απάντηση της υπό ανωτέρω σχετ. διαβιβασθείσας Ερώτησης, σας γνωρίζουμε ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») είναι αποκλειστικώς αρμόδια για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν τεκμηριωμένης καταγγελίας συμπεριφορές επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, για να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του ανωτέρω αναφερόμενου νόμου, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, ήτοι απαγορευμένες συμπράξεις μεταξύ των επιχειρήσεων ή καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στην αγορά.

Η πρωτοφανής κρίση που αντιμετωπίζουμε έχει δημιουργήσει πιέσεις στην αγορά, τόσο από την πλευρά της προσφοράς, όσο και από την πλευρά της ζήτησης, ειδικά για προϊόντα όπως τα τεστ ανίχνευσης και αντισωμάτων του κορωνοϊού. Η ΕΑ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της έχει ξεκινήσει από τον Αύγουστο τη διερεύνηση της αγοράς και ειδικότερα των τιμών προμήθειας των εν λόγω τεστ καθώς και την αγορά (ειδικότερα τιμές) παροχής υπηρεσιών για τη διενέργεια των εν λόγω τεστ από τα ιδιωτικά νοσοκομεία/κλινικές και διαγνωστικά κέντρα, προκειμένου να εξετάσει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εκκίνησης αυτεπάγγελτης έρευνας για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων του ν. 3959/2011. Η συλλογή των στοιχείων έχει προχωρήσει και η Υπηρεσία βρίσκεται στο στάδιο επεξεργασίας αυτών για τη διεξαγωγή σχετικού πορίσματος προκειμένου να υπάρξει γρήγορα συστηματική παρέμβαση μεγίστης αποτρεπτικής ισχύος σε περίπτωση εύρεσης αντιανταγωνιστικών πρακτικών ή σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι στην αλυσίδα διανομής και παροχής υπηρεσιών των εν λόγω τεστ δεν επικρατούν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Αναφορικά δε με το ερώτημά σας για την τυχόν απόφαση της κυβέρνησης εφαρμογής

διατίμησης στα διαγνωστικά τεστ κορωνοϊού (ανίχνευσης και αντισωμάτων), αναφέρουμε ότι οι μηχανισμοί καθορισμού τιμών αποτελούν μία από τις περιοριστικές μορφές παρέμβασης στην αγορά, επιφέρουν δε ακραία αποτελέσματα που παρεκκλίνουν από τον σκοπό διασφάλισης ελεύθερου ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς και ενέχουν κινδύνους. Ωστόσο, ενόψει κοινωνικών ανησυχιών οι οποίες, κατά τις περιστάσεις, δύνανται να υπερισχύσουν του σκοπού διασφάλισης ανταγωνισμού στην αγορά, η ρύθμιση των τιμών δεν είναι ασυμβίβαστη, εκ προοιμίου, με τους στόχους του Ευρωπαϊκού δικαίου ανταγωνισμού.

Η παρέμβαση του κράτους στις τιμές πώλησης των καταναλωτικών προϊόντων μέσω του καθορισμού ανώτατης τιμής πώλησης αυτών θα πρέπει να έχει, σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, ως στόχο την προστασία του καταναλωτή. Ενόψει του σκοπού αυτού, η τιμή αυτή παρέμβασης καθορίζεται σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο που διαμορφώνεται στην ελεύθερη οικονομία. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να γίνεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και περιπτώσεις διαχείρισης κρίσεων, όπου δηλ. είναι αντικειμενικά ανέφικτο να λειτουργήσει ο υγιής ανταγωνισμός, συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος και όταν κανένα άλλο λιγότερο περιοριστικό μέτρο στον ανταγωνισμό δεν μπορεί να αποφέρει αποτελέσματα. Θα πρέπει επίσης να σχεδιάζεται με ιδιαίτερη προσοχή.

Τυχόν τέτοια απόφαση θα πρέπει: 1) να έχει μικρή διάρκεια, 2) οι παρεμβάσεις να επανεξετάζονται περιοδικώς, 2) να οριοθετείται σαφώς η δυνατότητα της Διοίκησης για επιβολή ανώτατων τιμών σε συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες, υπό την έννοια ότι μια τέτοια παρέμβαση επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και, τέλος, 3) να διασφαλίζεται ότι οι ρυθμιζόμενες οντότητες διατηρούν κίνητρα για να λειτουργούν αποτελεσματικά, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι τα κέρδη δεν είναι υπερβολικά και ότι οι οντότητες παραμένουν βιώσιμες.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η επιβολή ανώτατης τιμής σε ένα προϊόν από το κράτος ενδέχεται να έχει τις ακόλουθες αρνητικές επιδράσεις (ορισμένες βραχυπρόθεσμα, άλλες μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα):

- Ελλείψεις στην αγορά: Στο βαθμό που υπάρχει για το συγκεκριμένο προϊόν παραγωγή στο εξωτερικό ή αποφάσεις παραγωγής ή διανομής, η οποία επηρεάζεται από τιμές σε άλλες χώρες, αν ο καθορισμός μιας χαμηλής τιμής στη χώρα εκτρέψει προϊόν στο εξωτερικό, όπου το κέρδος μπορεί να είναι υψηλότερο, μπορεί να δημιουργηθούν ελλείψεις ποσοτήτων στην εσωτερική αγορά.
- Μακροχρόνια μείωση της προσφοράς από τις επιχειρήσεις.
- Μη αποτελεσματική κατανομή πόρων στην οικονομία.
- Κίνδυνος ενίσχυσης κάποιων ισχυρών παικτών εις βάρος κάποιων μικρότερων κυρίως ελληνικών επιχειρήσεων.
- Εμφάνιση του φαινομένου *umbrella pricing*:. Στην περίπτωση αυτή οι μέγιστες τιμές λειτουργούν ως εστιακό σημείο για τους μεταπωλητές (*umbrella pricing*) και ενδεχομένως να εφαρμόζονται από τους περισσότερους ή και από όλους τους μεταπωλητές ως καθορισμένες τιμές. Συνεπώς, οι τιμές πώλησης όλων των ομοειδών προϊόντων θα τείνουν στην ως άνω καθορισμένη ανώτατη τιμή, ακόμη και για ομοειδή αγαθά η τιμή των οποίων πριν την επιβολή της μέγιστης τιμής κυμαινόταν σε χαμηλότερα επίπεδα.
- Εμφάνιση φαινομένων «γκρίζας» ή «μαύρης» αγοράς: Το γεγονός ότι κάποιοι καταναλωτές λόγω της έλλειψης των αγαθών δεν ικανοποιούν τις ανάγκες τους,

παρότι είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν υψηλότερη από την τιμή παρέμβασης τιμή, είναι πιθανό να οδηγήσει σε φαινόμενα «γκρίζας» ή «μαύρης» αγοράς, όπου τα προϊόντα πωλούνται σε τιμή αρκετά υψηλότερη από εκείνη της τιμής παρέμβασης.

- Παρεμπόδιση τυχόν δομικών και διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά που έχουν ήδη δρομολογηθεί από την κυβέρνηση

Ως εναλλακτικά μέτρα με σκοπό την προστασία του καταναλωτικού κοινού από υπερτιμολογήσεις, τα οποία συνιστούν τη μικρότερη δυνατή παρέμβαση στην αγορά είναι τα ακόλουθα:

- Καθορισμός ποσοστού κέρδους ή εκφρασμένου σε απόλυτες μονάδες κέρδους επί συγκεκριμένων πωλουμένων ειδών ή παρεχόμενων υπηρεσιών σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής σε επίπεδα προ της συγκεκριμένης υγειονομικής κρίσης.
- Περιορισμός στην ποσότητα αγοράς ανά άτομο ανά συναλλαγή.
- Δυνατότητα το κράτος να αγοράσει τα εν λόγω προϊόντα και να τα διαθέσει απευθείας στους πολίτες ως μέτρο κοινωνικής πολιτικής.
- Δυνατότητα το κράτος να παράξει τα εν λόγω προϊόντα και να τα διαθέσει στους καταναλωτές ως μέσο ενίσχυσης του ανταγωνισμού στην αγορά.
- Η δημοσιοποίηση κατά τακτά χρονικά διαστήματα ενός «δελτίου ακρίβειας ή υπερβολικής τιμολόγησης», στο οποίο θα δημοσιοποιούνται ορισμένες περιπτώσεις προϊόντων ή και επιχειρήσεων που τιμολογούν σε υπερβολικά υψηλό επίπεδο, με βάση αντικειμενικά συγκριτικά στοιχεία (naming and shaming).
- Γενικά παροχή οικονομικών κινήτρων παρά νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση εξωτερικών παραγόντων (επιχορηγήσεις, απαλλαγή από φόρους κλπ).

Ορισμένα από αυτά τα μέτρα δύνανται να είναι πιο αποτελεσματικά από άλλα, ανάλογα με την κατάσταση και τα δεδομένα της συγκεκριμένης αγοράς.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει αποστείλει από τις 16 Μαρτίου 2020 υπόμνημα στη κυβέρνηση με ανάλυση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων κάθε μίας από αυτές τις προτεινόμενες λύσεις.

Η ΕΑ σημειώνει ότι στην παρούσα συγκυρία που η χώρα δοκιμάζεται από την πανδημία COVID-19, η ΕΑ θα συνεχίσει να επεμβαίνει, όπου και εάν κρίνεται απαραίτητο, ως αρμόδια για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων του ν. 3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και θα τιμωρεί αυστηρά οποιεσδήποτε παραβάσεις, σε αμεση και συνεχή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, αλλά και με άλλες δημόσιες αρχές.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη

ΗΛΙΑΝΑ ΚΟΥΤΡΑ

Ιωάννης Λιανός

